

KATONA DÉNES

ISTEN LELKE LAKOZIK BENNETEK

„Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke bennetek lakik?” (1Kor 3,16)

A *templom* szó hallatán felemelő, nagy ünnepek emlékei: nyugalom, összhang, az Istennel és egymással való bensőséges találkozásaink élményei ébrednek fel bennünk.

A bibliás ember e szóra Salamon ékes templomára gondol: 80 ezer kőfejtőre, 70 ezer teherhordóra, 3600 felügyelőre, egyházunk össz-lélekszámát dupláján is meghaladó kétkéziék és szellemiek nagy erőbedobására, a cédrussal, ciprussal, ébenfával, arannyal, ezüsttel, rézzel, vassal, karmazsinnal díszített, pompát, gazdagságot sugárzó templomra – melynek láttán „Dél királynője” is elámul.

De hol volt benne az Isten, mikor a szentek szentjében elhelyezett frigyládában sem volt más, mint két kőtábla, amint a krónikástól tudjuk.

De épp ez volt Salomonnak és korának nagy felfedezése, előrelátása és bölcsessége, hogy a Mózes által megtalált „hordozható Istent” nem fosztották meg mozgásterétől, nem törték az idő kerekébe, nem keverték el érzéketlen anyagba, hogy abba dermedjen bele! Bölcsőbbek voltak, mert különbséget tettek a teremtő Szellem és a teremtett anyag között!

Hiányosnak, üresnek, élettelennek érezték ők is e templomot. Már a tervezők is rájöttek arra, hogy ezüst, arany, kő, márvány, ében – csak egyik helyről a másikra költöztetett, idomított anyag, óriási értékhalmozék, amiben minden benne van ugyan, ami embertől csak telik, egy azonban hiányzik belőle: az Isten.

Őt az Írás, a Törvény, a Tízparancsolat, pontosabban ennek szelleme vitte be a templomba, és ettől lesz szent a hely, az alkotás egyeteme, vagyis ettől lesz a templom – Templom! Most már benne van az anyagon túli, az időn felüli, a térhez nem köthető, az Isten, a Szellem, az anyag rabságából kiváltott makulátlan: a Szentség. Az Isten szellemi és erkölcsi természetének felismerésével és megragadásával olyan rendszert fedezett fel a zsidóság, és tökéletesített a próféták sora – beleértve Jézust is –, amelynek segítségével a Világszellem kisugárzásait feldolgozhatta az értelemben, „monitorizálhatta” a képzeletben, kihangosíthatta a lelkiismeretben, és elő-visszahívhatóvá tette az emlékezetben! Hát nem csodá-

latos? – anyag és szellem illetén elvegyülése és tiszta szétválása, körforgása, teremtése és újrateremtődése a Mindenségben.

Nos, azt mondja az apostol: ezek vagytok ti, anyag és szellem csodás keveréke – Isten temploma, mert „Isten lelke lakozik bennetek.” És ez nem valamilyen apostoli elragadtatás, illetlen gög vagy szentségsértés, hanem tény, megfogható igazság.

Hogy megértsd, megérthesd, jöjj, testvérem, kerüljünk beljebb, lépj önmagadba, és lásd meg, hogy léted és éned mikrokozmoszában hány szorgos kőfejtő, teherhordó szaladgál megállás nélkül a vér áramán! Hány fürge ötvösmester és munkás forralja, kavargatja s önti formákba arcodnak mosolyát, hány kovács fűjat, kalapál testednek alkatán, hány Prométheusz hordja szemedbe a fényt, hány emberi idegsejt strázsál bőröd alatt vagy csak ujjaid begyében, parancsra várva! Hány tudós, tervező, mérnök, gyógyító orvos, intő nevelő töpreng, alkot szünet nélkül homlokod mögött!

Joggal mondhatja bárki ezek után: ez mind szép és igaz, de hol van itt az Isten, a Lélek, a Szentség? Hiszen mindez csak építmény, ugyanolyan anyaghalmoz, mint Salamon temploma, sőt, annál is törekenyebb, szegényebb.

Ott van, Testvéreim, ahol ez a nyugtalan anyag rendszerbe szerveződik, életre kel, és öntudatra ébred... Ahol a fő gondolkodik, a szív érez, s az akarat alkotásba kezd. E hármasságunk jelzi ki, hogy lakhelyéül választott, templomává szentelt és letelepedett bennünk az Isten.

Hát ezek vagytok Ti: az Isten élő templomai! Sőt, ennél is többek, hiszen igazi kincseitekről még nem is beszéltem; nem szóltam a szeretetről, amelyben megfogantunk, e világra jöttünk, és amelynek gondoskodása nélkül világ árvái volnánk.

Nem szóltam jó szüleink, oktatóink, mártírjaink áldozatáról, akik tisztogatták lelkünk ablakát, hogy mindig élesen és minél messzebbre láthassunk.

Nem szóltam lelki nevelőinkről, akiknek tisztességünket, becsületünket, jellemünket köszönhetjük.

Nem szóltam a nagy családokról, az egyházzól, nemzetről, amelyek a testvérek közösségébe fogadtak.

Nem szóltam orvosainkról sem, vigasztalóinkról, jó és hű barátainkról, akik időnként visszaadták életünket, erőnket, egészségünket, örömeinket, reményeinket, hitünket.

És végül – szándékosan – egy szót sem szóltam Istenünkről, Atyánkról, aki gyermekévé fogadott, aki Lelkét megosztotta velünk, aki kevéssel tett kisebbé Önmagánál, de drágábbá minden színaranyánál, aki tisztességgel és méltósággal koronázott meg minket! Aki teremtményei közül *éppen minket* választott ki, hogy bennünk lakozzék s ezáltal Lelke szentséges templomává avasson bennünket!

Íme, Testvéreim, így, ilyenek és főként ennek látlak Titeket, magunkat a hivatás, a küldetés vagy a megbízatás tükrében: vissza nem téríthető hitelből épült, kamatmentesen megelőlegezett, gyönyörű Templomnak, akiben otthonra talált és jól érzi magát az Isten!

Ha tévedtem volna, Testvérem, ha önérzetedet bánatná e Rólad alkotott, eszményien finom vagy túlzottan drága kép, ha nem ismernél benne önmagadra, úgy tudd meg, hogy irántad érzett rokonszenvből és Isten remeke iránti tiszteltből tettem: hittel, szándékosan! De ha tévedtél volna eddigi életeddel, ha nem találnád legbelül az Istent, úgy halkán, csendben – mintha önmagunkban – mondjuk, imádkozzunk együtt, valljuk és lendülünk munkába a költővel:

„Egy istenarc van eltemetve bennem,
Tán lét-előtti létem emlékképe!
Fölbe ezer réteg tornyosul,
De érzem ezer rétegen alul,
Csak nem tudom, miképp került a mélybe.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
Néha magamban látom, néha másban.
Néha állok, mint fosztott ág, szegényen,
Ha rossz órámban eltűnik egészen
Alteregóm az örök vándorlásban.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
A rárakódott világ-szenny alatt.
A rámrakódott világ-szenny alól
Kihűlt csillagok hamuja alól
Akarom kibányászni magamat.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
S most ásót, kapát, csákányt ragadok,
Testvéreim, jertek, segítsetek,
Egy kapavágást ti is tegyetek
Mert az az arc igazán én vagyok.”

(Reményik Sándor: *Istenarc*)

CSELEKVŐ SZERETET*

„Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretetet pedig nincsen én bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.” (1Kor 13,1)

„Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan.” (1Jn 3,18)

Tudom, hogy már János, a szeretet apostola ajkáról elhangzott a legszebb prédikáció, hogy már Augustinus megírta: szeress, és tégy amit akarsz. Tudom, a főtanácsi beszédem alapgondolataként felolvasottak túl ismerősnek tűnnek, „lerágott csontnak”, amiről már unalomig beszéltek talán e szószerűen is. És mégis, elgondolkodva, hogy milyen időszerű alapgondolatra lehetne felépíteni e főtanácsi beszédet: a felolvasott bibliai szavak mellett döntöttem. Mert úgy gondolom, érdemes és időszerű beszélni róla, a szeretetről. Főleg arról a szeretetről, amely cselekedeteinkben nyilvánul avagy nem nyilvánul meg, és a szeretetszolgálatról, amelyre akkor vállalkoztunk, amikor eldöntöttük, hogy részt veszünk az egyházépítő munkában. Mind, akik itt vagyunk, Dávid Ferenc követőinek valljuk magunkat, sőt, szellemi, lelki hagyatéka örököseinek, és az örökség, a tiszta jézusi kereszténység ügyét kívánjuk szolgálni. A tiszta jézusi kereszténység ügye nem jelent mást, mint Isten országa építését, ügyének szolgálatát. Isten országa pedig nem más, mint a szeretet és a békesség országa, és Jézus eme országról szóló tanításának középpontjában a szeretet áll, János első levelének fogalmazásában: a cselekvő szeretet. És mert a szeretet közösségformáló erő, hiánya a közösség bomlásához vezet. Nélküle olyanok leszünk, mint zengő érc vagy a pengő cimbalom.

Figyelve az elmúlt évi zsinat választási eseményeit, elnézve résztvevőinek, szereplőinek magatartását, az utóbbi időben, egyházunkban történeteket és a világeseményeket, úgy érzem, érdemes szót ejtenünk e központi kérdésről. És ennek kapcsán a bennünk hullámzó, néha dühöngő szeretetről is. A tiszta jézusi kereszténység ügye egységet kíván, mi pedig versengünk, torzsalkodunk veszélyeztetve a szeretet és egyházunk belső egységét. Mert gyakran hasonlítunk a vitatkozó tanítványokhoz: ki üljön Jézus országában a jobb, illetve bal keze felől, és a vitában, a versengésben a magunk hangjától nem halljuk a jézusi figyelmeztetést: „aki első akar lenni köztetek, az legyen a ti szolgátok.” Mert Isten országa ügyének felvállalása nem más, mint szeretetszolgálat. És csak akkor

* Elhangzott 2003. augusztus 28-án Kolozsváron, a főtanácsi istentiszteleten.